

AMBULANCEPROJECT GOBABIS, NAMIBIË

RAPPORT 2008

Voorwoord.

Voor u ligt het rapport, dat geschreven is naar aanleiding van ons derde werkbezoek in november 2008 aan Gobabis, de zuster gemeente van Smallingerland, in Namibië.

In september 2008 is een delegatie van de gemeente Gobabis op werkbezoek geweest in Drachten. Tijdens dit bezoek werd het verzoek bij ons neergelegd om, naast het verzorgen van training voor het ziekenhuis en de brandweer, de gemeente Gobabis te ondersteunen bij het opzetten van een eerste hulpprogramma voor de scholen in hun gemeente

Het afgelopen jaar is er veelvuldig contact geweest met onder andere, de door ons opgeleide trainers, hoofd van de brandweer en de directeur van het State Hospital. Alle drie kwamen ze met het zelfde verzoek: “Kom alstublieft terug om ons nog meer te leren”. Deze vraag is ook opgenomen in een promotievideo, welke is gemaakt door studenten van de Noordelijke Hogeschool Leeuwarden, waarin het hoofd van de brandweer deze wens letterlijk uitspreekt voor de camera.

Naast het geven van lessen, zien wij onszelf, vanuit onze deskundigheid en ervaring, als “bruggenbouwers” tussen de verschillende pre-hospitale zorg instanties. Ons doel is dan ook om zoveel mogelijk lokale personen, bedrijven en instanties in te schakelen voor het verder ontwikkelen van de (acute) gezondheidszorg in en rondom Gobabis.

Wij hopen dat we met dit verslag u een duidelijk beeld kunnen geven over onze ervaringen en de ontwikkelingen in Gobabis. Mochten er na het lezen van dit rapport nog vragen zijn aarzel dan niet en neem contact met ons op.

Veel leesplezier toegewenst,

Bowe Bottinga en Jillard Faber, ambulanceverpleegkundigen Kijlstra
ambulancegroep Fryslân. (december 2008)

Inhoudsopgave.	Pagina
Voorwoord	2
De Sponsors.....	4
Hoofdstuk 1. Terugblik	5 - 6
Hoofdstuk 2. Nut en noodzaak.....	7
Hoofdstuk 3. Voorbereiding werkbezoek 2008.....	8
Hoofdstuk 4. De zoektocht naar enthousiaste sponsors.....	9
Hoofdstuk 5. Bezoek delegatie Gobabis aan Drachten	10 - 11
Hoofdstuk 6. Activiteiten in Gobabis	12 - 17
Hoofdstuk 7. De Conclusie en aanbevelingen.....	18 - 19
Nawoord	20
Diverse bijlagen	21 – 33
1. Krantenartikel “Die Republikein”	
2. Aanbevelings brief voor Municipality Gobabis	
3. Dank brief van de Municipality Gobabis	
4. Dank brief van de Chief Medical Officer Omaheke Region Dr. Ikandi	

De sponsors van 2008

Zonder de bijdragen van de volgende bedrijven en instanties was dit project niet mogelijk geweest. Wij willen ze hierbij hartelijk danken voor hun bijdrage.

- Kijlstra Ambulancegroep Fryslân
- Gemeente Smallingerland
- Linde Gas Therapeutics
- Visser Leeuwarden
- De Friese Wouden
- Confesso
- Windgroep BV Drachten
- Autobedrijf Tolman Drachten
- Bewegingscentrum Drachten
- LD Faber Makelaardij Drachten
- Snackbar Gerrit Bosma Drachten
- Friesland Bank Assurantiën
- Autoland v/d Brug, Drachten
- Almeva bv.
- Aannemer S de Boer, Drachten
- Datas, Drachten
- Gemeente Gobabis

Op www.ambulancegobabis.web-log.nl vindt u een link naar de website van bovenstaande bedrijven / instellingen.

Hoofdstuk 1. Terugblik

In het kader van het 75 jarig jubileum in 2005 van Kijlstra ambulance groep Fryslân heeft de directie besloten om een ambulance te schenken aan de gemeente Smallingerland met als doel deze te gebruiken in haar zustergemeente Gobabis, Namibië. Om deze ambulance te introduceren bij de lokale gebruikers hebben wij toen besloten om een aanvullend trainingsprogramma te schrijven. Het programma werd aangeboden aan Dhr. A. Scheffer, gemeentefunctionaris van de gemeente Smallingerland en coördinator van de Gobabis projecten. Deze was enthousiast over de plannen dus kon er begonnen worden met de voorbereidingen. Door allebei twee weken vakantie op te nemen, kregen we de kans het project verwezenlijken. Dankzij een groot aantal sponsors die specifieke ambulancematerialen hebben geschonken, kon de ambulance, compleet ingericht, verscheept worden. We vertrokken eind maart 2006 naar Namibië. In Gobabis zijn we twee weken bezig geweest om de spoedeisende medische zorg in kaart te brengen en les te geven aan de verschillende plaatselijke ambulancemedewerkers.

*De officiële overdracht van de ambulance aan de burgemeester van Gobabis in 2006
V.l.n.r. Jillard Faber, Burgemeester Mr. Kajjoaha en Bowe Bottinga*

In 2007 zijn we wederom naar Gobabis afgereisd om een train-de-trainer programma op te starten voor het staatsziekenhuis dit heeft vier voortreffelijke trainers

opgeleverd. Tevens is de traumakennis van de vrijwillige brandweer uitgebreid en hebben we een aantal personen bereid gevonden om aanvullende medische lessen te geven aan deze groep.

Voor het volledige rapport, dat we hebben opgesteld naar aanleiding van ons eerste en tweede bezoek, verwijzen we u graag naar www.ambulancegobabis.web-log.nl

De gecertificeerde trainers : Jackie, Sidney, Amos & Evelyn

Hoofdstuk 2: Nut en noodzaak.

Trauma is naast HIV/AIDS één van de belangrijkste doodsoorzaken van personen tussen de één en vierenveertig jaar in Namibië. Volgens Jerry Muadinohamba, Chief Executive Officer of the Motor Vehicle Accident Fund (MVA) in Namibië, wijzen studies uit dat binnen niet afzienbare tijd, er meer doden zullen vallen ten gevolge van een trauma dan door AIDS. (Bron: Namibian.com, Friday Augustus 11,2006)

Dood door letsel is wereldwijd een belangrijk gezondheidsprobleem. In Afrika zijn de hoofdoorzaken oorlog, geweld tussen mensen en verkeersongelukken. De economische kosten van letsel worden ook buiten de patiënt en zijn familie gevoeld. Het effect gaat alle leden van de gemeenschap aan omdat de kosten van letsel worden gedragen door zowel overheidsinstanties, verzekeringen, werkgevers, als door de patiënt zelf. (Bron: De Nederlandse uitgave van PHTLS, tweede druk, NAEMT Elsevier Gezondheidszorg)

Door een goede zorg voor traumapatiënten heeft een preklinische hulpverlener een significante invloed op de samenleving. De hulpverlener kan de levensverwachting en het aantal productieve jaren van de traumapatiënt verlengen en daarmee een bijdrage aan de maatschappij leveren. Zij kunnen het verschil betekenen tussen leven & dood, of tussen een tijdelijke, minimale handicap en een blijvende, ernstige handicap. De verloren productiviteit door invaliditeit of dood is erg kostbaar voor een relatief arm land als Namibië. Mede gezien het feit dat door AIDS ook veel jonge productieve mensen overlijden.

(zie ook bijlage1)

Hoofdstuk 3: Voorbereiding werkbezoek 2008

Voordat we in 2008 wederom afreisden naar Gobabis moesten er een aantal zaken geregeld worden.

- Sponsoren zoeken voor een financiële bijdrage om alle kosten te dekken.
- Uitbreiding van het Engelstalig paramedisch train-de-trainer programma van basic niveau naar meer Advanced niveau.
- Betrokken instanties/personen inlichten
- Tijdschema maken.
- Aanschaffen van diverse Engelstalige studieboeken en naslagwerken
- Diverse afspraken maken
- Media inlichten
- Voorlichtingen verzorgen over het project
- Etc.

In de volgende hoofdstukken kunt u lezen over onze voorbereidingen, de ervaringen van de diverse gegeven workshops, en de aanbevelingen richting de gemeente Gobabis en het State Hospital.

Kindje in het State Hospital in Gobabis.

Hoofdstuk 4. De zoektocht naar enthousiaste sponsoren.

Vanwege de grote betrokkenheid van de gemeente Smallingerland bij diverse projecten in Gobabis, leek het ons belangrijk om naast landelijke bedrijven ook lokale bedrijven aan te schrijven voor een financiële bijdrage. We merkten dat we zeker niet de enigen zijn die bij de bedrijven aankloppen voor geld. Maar met name bij de aan Kijlstra gerelateerde bedrijven, was een groot enthousiasme merkbaar om dit unieke project te steunen.

Daarnaast is er een kaartenactie gehouden waarbij zelfgemaakte ansichtkaarten werden verkocht. Deze kaarten waren gemaakt door Liesbeth Faber, van foto's van onze vorige bezoeken aan Namibië. Een andere actie betrof het inzamelen van statiegeldbonnen in C1000 Merkus in Drachten.

Om de lokale en landelijke bekendheid van ons project te vergroten hebben we contact gezocht met de media. In diverse kranten, vakbladen en op de lokale radio hebben wij uitleg gegeven over ons project.

Voorbeeld van één van de ansichtkaarten

Hoofdstuk 5. Bezoek delegatie Gobabis Drachten

Afgelopen september heeft een delegatie van de gemeente Gobabis een bezoek gebracht aan Smallingerland. Gedurende deze twee weken werden diverse instanties bezocht die verbonden zijn met Gobabis.

Op vrijdagochtend 12 september heeft de Burgemeester Mr. Katjoaha en de Chief Executive Officer Mr. Dawids een werkbezoek gebracht aan Kijlstra ambulancegroep Fryslân te Drachten.

Werkbezoek in Drachten v.l.n.r. Jillard Faber, Burgemeester Mr. Katjoaha, Bowe Bottinga, CEO Mr. Dawids en Roelof Kijlstra

Na ontvangst hebben wij een Engelstalige presentatie gegeven over de Nederlandse ambulancezorg, een overzicht gegeven van de ontplooiende activiteiten in Gobabis tot nu toe, en de doelen voor het komende bezoek in november toegelicht.

Beide heren waren zeer onder de indruk van het enthousiasme en betrokkenheid van de ambulancedienst bij onze collega's in het verre Namibië. Men was erg verbaasd en verrast toen we vertelden dat alle kosten door diverse sponsors en opgezette sponsoractiviteiten bekostigd moeten worden en de vele vrije uren die we in dit project staken.

Tijdens een levendige discussie gaf Mr. Dawids aan dat er een groot gebrek aan EHBO kennis is in Gobabis onder de leerkrachten, en dat er zeer weinig verbandmiddelen aanwezig zijn op de scholen. Hij vertelde dat bij een kleine verwonding of bloedneus de meeste leerkrachten geen idee hadden wat te doen. Het kind wordt dan vaak meegenomen naar het ziekenhuis.

Zijn vraag of Kijlstra ambulancegroep Fryslân hier enige betekenis in kon hebben werd positief ontvangen. Nadat de Hr. Sietze Kijlstra toezegging had gedaan om garant te staan voor de eerste aanschaf van EHBO koffers voor alle scholen, zouden wij in Gobabis een duidelijke inventarisatie doen omtrent de mogelijkheid een EHBO project op te starten voor de scholen.

.

Hoofdstuk 6. Activiteiten in Gobabis.

1: TRAIN DE TRAINER PROGRAMMA STATE HOSPITAL.

Kort na aankomst in Gobabis hebben we contact gezocht met Dr. Ikandi, geneesheer directeur van het state Hospital en tevens ons contactpersoon. Hij vertelde ons dat de vier trainers nog steeds op regelmatige basis traumatrainingen geven aan zowel nieuwe collega's alsmede het huidige personeelsbestand.

Gedurende twee dagen zijn de vier trainers wederom intensief door ons bijgeschoold op zowel medisch inhoudelijk alsmede didactisch niveau. Tijdens deze sessies was

Dr. Ikandi aanwezig om met eigen ogen te zien wat wij de trainers leerden en hoe zij het geleerde in praktijk brachten. De eerste dag stond in het teken van evaluatie van de door de trainers zelf gegeven lessen, bespreken van knelpunten die ze tegen waren gekomen en het opfrissen van de bestaande

De train de trainer cursus

kennis. Door middel van een Power Point Presentatie met daarin een honderdtal vragen over diverse onderwerpen, ontstond een doelgerichte discussie met de nodige leermomenten. Aan het eind van de dag hebben we nog didactische vaardigheden geoefend.

Daarna hebben wij de trainers naar huis gestuurd met een presentatieopdracht. De vier trainers moesten de volgende dag een workshop van maximaal een half uur verzorgen, waarbij we, in tegenstelling tot vorig jaar, een aantal verplichte onderdelen invoegden.

Met de uitstekende presentaties van vorig jaar nog vers in ons geheugen waren we ook dit jaar zeer benieuwd naar hun verrichtingen. Dit kwam niet alleen door de

verzwaring van de opdracht maar ook de aanwezigheid van hun eigen geneesheer directeur.

Wederom waren we overdonderd door de zeer strakke, heldere presentaties van alle trainers. Bij iedere workshop werd het onderwerp helder uitgelegd en werden de vragen keurig beantwoord. Wat ons het meest verbaasde was dat ze ons niet als buitenstaanders beschouwden maar ons gelijk benaderden als een van de cursisten. De aanwezigheid van Dr. Ikandi werd door de instructeurs aangewend om eventueel kennisgebrek direct aan te vullen. Er was geen enkele schroom of teken van hiërarchie merkbaar tussen de instructeur en geneesheer directeur, wat de kwaliteit van de workshop alleen maar bevorderde. Na afloop van de

De trainers in de praktijk training

trainingsdagen hebben de trainers een trainingsvoorstel geschreven. In dit voorstel stond dat ze aan alle veertien out-patient-clinics, binnen twee weken, traumatrainingen wilden gaan verzorgen. De out-patiënt-clinics zijn dependances van het state Hospital in de wijde omtrek

van Gobabis, welke gerund worden door verpleegkundigen. Naast het verzorgen van eerstelijns gezondheidszorg zoals AIDS voorlichting en malariapreventie zijn deze clinics ook verantwoordelijk voor de opvang van de traumaslachtoffers tot een ambulance van het state Hospital deze patiënten komt ophalen om te vervoeren naar Gobabis. Door de grote afstanden, de verste is 450 kilometer gelegen van Gobabis, zijn verpleegkundigen soms uren verantwoordelijk voor de trauma slachtoffers. Mede door gebrek aan specifieke traumakennis hebben deze verpleegkundigen geen idee wat ze moeten doen.

Ondanks hun enthousiasme is dit ambitieus plan (in twee weken iedereen scholen), na overleg met Dr. Ikandi en ons, naar beneden bijgesteld. Onze filosofie is, dat er naast het lesgeven ook ruimte aanwezig moet zijn voor evaluatie en bijstelling van de

plannen. Wil je in twee weken iedereen scholen dan heb je voor bovengenoemde genoemde punten geen tijd, wat wellicht de effectieve tijd van het lesgeven negatief beïnvloed.

Kort voor ons vertrek naar Nederland kon Dr. Ikandi ons vertellen dat een aantal verpleegkundigen, welke werkzaam zijn op de out-patient-clinics, in de laatste maand van november naar Gobabis komen voor een algehele bijscholingsweek met daarin gepland één dag traumatrainingen, welke verzorgd zal worden door de trainers.

Om de overlevingskans na een hartinfarct te vergroten heeft Dr. Ikandi de wens uitgesproken om over een AED (automatische Elektronische Defibrillator) te kunnen beschikken. Deze zal op een daarvoor geschikte plaats in het state-hospital moeten komen te hangen.

2: EERSTE HULP PROJECT SCHOLEN GOBABIS.

Zoals reeds in de inleiding te lezen is, heeft de gemeente Gobabis de vraag bij ons neergelegd om een EHBO programma op te starten voor alle scholen in Gobabis. Deze vraag komt voort uit het feit dat er op dit moment geen leerkrachten op de scholen aanwezig zijn die in het bezit zijn van een EHBO diploma. Dit heeft tot resultaat dat alle kinderen met kleine verwondingen direct naar het ziekenhuis vervoerd worden.

Tijdens een speciale georganiseerde vergadering in het gemeentehuis in Gobabis, waarbij alle schoolhoofden van de scholen in Gobabis aanwezig waren, evenals een vertegenwoordiger van het ministerie van onderwijs, hebben we vooral goed geluisterd naar de feitelijke hulpvraag van de scholen. Met name hebben ze veel te maken met snij wonden (veel rondslingerend kapot glas), arm- en been breuken, bloedneuzen en splinters etc. Omdat de kennis ontbreekt wat te doen in situaties als deze, gaan ze met het kind naar het ziekenhuis. Afgezien van de hoge kosten die dat met zich mee brengt, is ook de onderwijzer voor een langere periode weg.

Om een goed beeld te krijgen van de feitelijke situatie op de scholen, hebben we een rondleiding gekregen bij een aantal plaatselijke scholen, waarbij vooral de

leerlingenaantallen ons versteld deed staan. Gemiddeld hebben de scholen rond de zeven honderd leerlingen met als uitschieter een lagere school met meer dan duizend leerlingen. Alleen op de voormalige blanke privé school was EHBO kennis en voorzieningen aanwezig.

In verband met de grootte van dit project en onze doelstelling om zoveel mogelijk oplossingen in Namibië te zoeken hebben we contact gezocht met het Namibische Rode Kruis die deze lessen kunnen gaan verzorgen. De kosten hiervan bedragen ongeveer € 65 p.p voor twee en een halve dag les. Wij hebben de gemeente geadviseerd om per school vier of vijf leerkrachten deze cursus te laten volgen. Zo kun je ervoor zorgen dat er tijdens lesuren minimaal één gekwalificeerde EHBO'er per school aanwezig is.

Met alleen kennis en vaardigheden kom je er niet, daarom staat Kijlstra ambulance groep Fryslân garant voor de aanschaf van de eerste EHBO koffers voor iedere school.

Vanuit Nederland hebben we een EBHO koffer meegenomen. Deze koffer is symbolisch overhandigd aan zowel de gemeente alsmede een nieuwe basisschool en betekende de officiële aftrap van het nieuwe project.

De officiële overhandiging van de EHBO koffers

We zijn in contact gekomen met een collega paramedic uit Windhoek die 30 % ambulancewerk doet en daarnaast een eigen bedrijf heeft waarin hij materiaal levert aan artsen en opleidingen verzorgt. Hij kan EHBO koffers leveren en hij kan in overleg met de gemeente zorg dragen voor het aanvullen van deze koffers

De volgende voordelen zijn hieraan verbonden:

- Lagere aanschafprijs per koffer. Ter vergelijking: een EHBO koffer kost in Nederland € 90,00 en in Namibië € 45,00
- Het probleem van aanvulling van de gebruikte materialen is geregeld.
- Het benodigde geld wordt besteed in Namibië in plaats van Nederland, wat de economie van het land ten goede komt.
- Kortere communicatielijnen tussen betrokken personen/instanties.

3: AMBULANCEPROJECT GOBABIS

Tijdens ons tweede bezoek uit Gobabis in 2007 hadden we een collega paramedic bereid gevonden om medische lessen te gaan verzorgen in Gobabis voor de vrijwilligers van de brandweer.

In de praktijk bleek dit door verschillende redenen niet uitvoerbaar waarna de nieuwe commandant contact heeft gezocht met EMED, een particuliere ambulancedienst in Windhoek. Deze dienst is vooral werkzaam vanuit de hoofdstad en heeft de beschikking over een drietal goed uitgeruste ambulances, een First responder auto en een aantal vliegtuigen voor repatriëring. Naast het uitgebreide “wagenpark” zijn alle paramedics uistekend opgeleid in Zuid-Afrika en beschikken ze over een uitgebreide kennis en ervaring op het gebied van traumazorg.

Tijdens een werkbezoek aan het hoofdkantoor van EMED hebben we diverse gesprekken gevoerd met collega's en tevens een bezoek gebracht aan de meldkamer waarbij we onder de indruk waren van de professionaliteit.

Doel van het contact tussen de brandweer en EMED is om de vrijwilligers op regelmatige basis stage te laten lopen bij EMED in Windhoek, hierover is reeds toestemming gegeven door de gemeente Gobabis. We zijn, zoals hierboven beschreven, in contact gekomen met een paramedic uit Windhoek. Hij verzorgt onder andere een cursus tot BAA = Basic Ambulance Assistent. Dit zou wat ons betreft een prima basis zijn voor een aantal brandweer mannen

Als voordelen van deze cursus ten opzichte van onze jaarlijkse bijscholing noemen wij:

- Verdere uitbreiding van paramedische kennis bij de brandweer waardoor de effectiviteit van de stagedagen verbeterd wordt.

- De cursus wordt gegeven door lokale instructeurs, spreken elkaars taal en houden rekening met de plaatselijke cultuur, normen en waarden.
- Verhogen van de continuïteit van leren.
- Behaalde certificaten zijn geldig in eigen land.
- De kosten van deze cursus worden in de Namibische economie geïnvesteerd.
- Indien er eenmaal in Gobabis gekwalificeerde medische brandweervrijwilligers zijn, kan de geschonken ambulance in samenwerking met EMED optimaal ingezet worden bij ongevallen en overplaatsingen.
- Verhogen zelfstandigheid in plaats van afhankelijkheid

Belangrijk om te vermelden is dat er in Namibië sinds kort een Motor Vehicle Accident Fund (MVA fonds) is opgericht. Dit fonds heeft als doel om, naast het nemen van preventieve maatregelen en voorlichting ter voorkoming van ongevallen, de, met name onverzekerde, verkeersslachtoffers en hun eventuele nabestaanden financieel bij te staan.

Het MVA fonds wordt, onder andere, gefinancierd doordat van iedere ambulancerit in Namibië, een vast percentage van de inkomsten moeten worden afgestaan aan het MVA fonds .

Dit betekent dus dat zodra de brandweervrijwilligers zijn opgeleid en de samenwerking met EMED is geoptimaliseerd de “Kijlstra ambulance” voor inkomen kan zorgen. Voor iedere inwoner van Gobabis heeft dit positieve gevolgen: omdat er naast het geven van optimaal gekwalificeerde zorg door de hulpverleners ook geld beschikbaar komt voor het goede werk van het MVA fonds.

Praktijk training bij de brandweer Gobabis

Hoofdstuk 7. Conclusie en aanbevelingen.

Terugkijkend op alweer het derde bezoek aan Gobabis kunnen we de volgende conclusies trekken:

- Het train- de trainer programma van het state-Hospital is een uitstekende manier geweest om continuïteit van scholing te waarborgen. Onze vrees dat het programma over langere tijd dood zou bloeden was ongegrond. Integendeel: zelfstandig en enthousiast zijn de trainers het laatste jaar begonnen met het verzorgen van lessen voor zowel het zittende- alsmede het nieuwe personeel.
- De twee lesdagen hebben gezorgd voor verdere verdieping van het medische programma waarbij we van Basic – naar Intermediate niveau gegaan zijn. Tevens is Dr. Ikandi, geneesdirecteur State Hospital, zeer enthousiast over dit praktische trainingsprogramma.
- Om patiënten in reanimatiesituaties betere overlevingskansen te kunnen bieden pleiten we voor de aanschaf van een tweetal AED's (Atuomatische Externe Defibrillator) in zowel het State-Hospital alsmede in de "Kijlstra ambulance" Voor de bediening van dit apparaat is weinig specifieke scholing nodig terwijl de overlevingskansen spectaculair stijgen.
- De aanvankelijke aangewezen paramedic die extra medische trainingen zou gaan verzorgen voor de lokale brandweer bleek toch niet capabel genoeg te zijn. Het hoofd van de brandweer heeft daarom contact gelegd met EMED om stageplekken te regelen voor zijn vrijwilligers. Naast deze praktische training blijft verdere theoretische medische scholing gewenst om de "Kijlstra ambulance" geregistreerd te krijgen. Naast de directe patiëntenzorg wordt ook een bedrag gereserveerd voor het MVA fonds welke de minderbedeelden in de samenleving financieel kan ondersteunen.
- Aftrap EHBO project scholen Gobabis. Na inventarisatie op de scholen in Gobabis blijkt dat er bijna geen gekwalificeerd EHBO personeel aanwezig is, tevens hebben zij geen beschikking over verbandmateriaal. Gevolg is dat men met elke lichte verwonding naar het state hospital gaat in plaats van het toepassen van EHBO technieken.

Aanbevelingen:

Voor vertrek hebben we aan de gemeente, het state Hospitaal, de commandant van de brandweer en andere belanghebbenden een Engelstalige aanbevelingsbrief geschreven. (zie bijlage 2). Samenvattend:

- Onder leiding van Dr. Ikandi wordt het personeel van de out-patient-klinieken getraind in Pre-Hospitale-trauma zorg. Deze trainingen worden gegeven door de vier opgeleide trainers.
- Verdere bijscholing van zowel vakinhoudelijk als mede didactisch kennis blijft gewenst in de toekomst voor de vier opgeleide trainers.
- Aanschaf van minimaal twee AED's (state-Hospital en gemeentelijke ambulance) met de daarbij behorende scholing. Wij schatten in dat de gemeente Smallingerland ook hierin haar verantwoordelijkheid zal nemen om naast haar eigen gemeente "Heartsafe" te krijgen, ook aandacht zal hebben voor haar zustergemeente in Gobabis.
- Het inzetten van het Namibische Rode Kruis voor verzorgen van de EHBO lessen. Door ons is reeds contact gelegd met de desbetreffende personen. Dhr. A. Dawids zal dit project verder coördineren. De gemeente Smallingerland zal benaderd worden om te ondersteunen in de benodigde financiële middelen voor dit project.
- Een BAA = Basic Ambulance Assistant cursus voor een aantal vrijwilligers van de brandweer is gewenst om zodoende beter gekwalificeerd personeel op de ambulance te krijgen. Door onze inspanningen en contacten is het mogelijk dat deze cursus lokaal gegeven kan worden.
- Het aanschaffen van de benodigde EHBO koffers gebeurt bij een plaatselijk bedrijf in Windhoek. Kijlstra ambulancegroep Fryslân staat hierbij garant voor de 1^e aanschaf van de koffers.
- Gemeente Gobabis moet afspraken met de scholen en ministerie van gezondheid en onderwijs maken over het aanvullen van het gebruikte materiaal uit de EHBO koffers.

Hoofdstuk 8. Nawoord

Tijdens elk bezoek worden we geconfronteerd met een andere cultuur, omgeving, taal, gewoonten, klimaat etc.. Alhoewel het relatief korte bezoeken zijn, is het contact met de lokale bevolking intens en zeer persoonlijk te noemen. Bij ons zelf merken we dat “Gobabis” een steeds groter plekje in ons hart veroverd. Enerzijds is het altijd een stukje avontuur en anderzijds kunnen we door een aantal relatief kleine inspanningen in verhouding grote resultaten boeken.

Veelvuldig hebben we met ons beiden discussies over het te voeren beleid. Naar onze mening moeten we de problemen en uitdagingen zoveel mogelijk met lokale middelen op zien te lossen. Hiermee bereik je een betere acceptatie en continuïteit. Zijn we dan overbodig geworden? Nee zeker niet! Door onze heldere kijk op zaken, onze ervaring en kennis slagen wij erin om als echte Hollandse jongens “bruggen te bouwen” tussen diverse personen en instanties zonder teveel interventie. Deze inspanningen worden zeer gewaardeerd. Daar doe je het toch voor?

Boven aan onze weblog staat “ambulanceproject Gobabis”. Al schrijvend aan dit verslag zijn we van mening dat deze titel de lading niet meer dekt, zeker na het opstarten van het EHBO programma op de scholen in Gobabis. Daarom zal er t.z.t een betere titel komen die recht doet aan alle, door ons opgestarte projecten.

Rest ons wederom een groot aantal mensen te bedanken die (in)direct hebben meegewerkt aan dit project. Naast alle sponsors willen we de directie van Kijlstra Ambulancegroep Fryslân hartelijk danken voor het vertrouwen dat ze in ons hebben. Daarnaast gaat onze dank uit naar onze gezinnen, zonder hun steun en geduld konden wij niet elke keer naar Gobabis.

Baaie danki (Hartelijk dank)

.

Bijlage 1

Krante artikel uit "Die republiek, Namibië se nuus".

Benewens die verlies aan menselewens en die sosioëkonomiese gevolge wat deur agtergeblewenes op die hals gehaal word, word luidens mnr. Smit ernstige finansiële druk weens padsterftes op die Namibiese ekonomie geplaas. "Wêreldwyd bereken lande dat die nasionale bruto binnelandse produk as gevolg van padsterftes sowat drie persent slegter daaraan toe is.

In finansiële terme word die jaarlikse internasionale verlies op US\$518 miljard bereken. In Namibië sterf gemiddeld 287 mense per jaar op die land se paaie en die nasionale ekonomie lei jaarliks skade van N\$20 miljoen."

Die druk op die land se ekonomie word vererger omdat die meeste mense wat tydens padongelukke sterf, deel van die mees produktiewe gedeelte van die Namibiese bevolking vorm. Volgens mnr. Smit gaan ontelbare werkbare weens sterftes of permanente werksongeskiktheid op die wyse verlore.

Vyf strategiese punte is in die samestelling van 'n langtermyn plan geïdentifiseer. 'n Kultuur van veiligheid moet onder die inwoners van die land gekweek word, die veiligheid van voertuie moet verbeter word, paaie moet ten alle koste veiliger gemaak word, die reaksie van nood- en mediese dienste moet verbeter wanneer ernstige ongelukke plaasvind en administratiewe en geregtelike strukture moet met betrekking tot die voorkoming van padongelukke verbeter word.

Hy het genoem dat die meeste ongelukke plaasvind waar mense beheer oor hul voertuie verloor en die voertuie omslaan, spoedgrense verontagsaam en voertuie in kop-aan-kop-botsings betrokke is. Adj. komm. Ludwig meen dat motorbestuurders onder die invloed van alkohol ook 'n bydraende faktor in die noodlottige ongelukke op die land se paaie is. In die geval waar lede van die publiek in 'n ongeluk betrokke is of op 'n ongelukstoneel afkom, kan hulle die MVA se reaksienommer vir ongelukke skakel.

Die noodnommer, 081 9682, is 'n tolvryenommer en kan van 'n selfoon of landlyn geskakel word. Indien die nommer geskakel word, sal dit onmiddellike optrede van die MVA se oproepsentrum tot gevolg hê, wat op sy beurt 'n ambulans sal ontbied om die beseerdes na die naaste mediese sentrum te vervoer.

Bijlage 2:

Mr. E. Dawids, CEO
Gobabis municipality

Date: 20th November 2008

Subject: Letter of recommendation Dutch ambulance trainers

Dear Mr. Dawids,

During our third training visit to Gobabis in November 2008 we had the following goals:

1. Intensify the basic trauma life support program for the local fire brigade
2. Refresh and intensify the train the trainer program at the state hospital
3. Investigate the possibility of a first aid program for the teachers in Gobabis

Before our recommendation we would like to emphasize the following statement:

Trauma is besides AIDS one of the most important cause of death. The Chief Executive Officer of the Motor Vehicle Accident Fund, said studies had shown that soon accidents would be killing more people than AIDS.

By a good care for trauma patients, pre-clinical care workers have a significant influence on the society. They can mean the difference between life and dead, and between a temporary handicap or a permanent handicap

The impact of injury contracts all members of the community, this by the high costs which are linked here to

After training and speaking to several people and linked organizations, we would like to make the following recommendations:

Fire brigade

- To improve quality of patient outcome after trauma, the fire brigade must upgrade their medical knowledge and skills. Besides the agreement with

EMED and the fire brigade to practice the volunteers once a month we recommend strongly a medical training program provided by Mr. Albert Hays. Already we connected Mr. S Alfaiate, Head-Fire Brigade , with Mr. Albert Hays to work out further details.

- To improve the response time to an accident the Nissan Patrol should be on standby at the fire brigade at all times, fully equipped with “Jaws of life”.

First Aid program schools Gobabis

Our goal is:

By learning the basic first aid, the basic knowledge of how to do what, when faced with an emergency in the school, will reduce disability, prolonged illness and unnecessary deaths.

- To increase efficiency, keep cost as low as possible and benefit on the long term we recommend to contact the National coordinator: First Aid Mr.Allen Likando (061 235 226) or at firstaid@redcross.org.na This organization is willing to provide a 2,5 day basic first aid program in Gobabis. The cost are in Namibian dollar 380,00 per person. The minimal group is 8 students, additional cost are not included.
- First Aid boxes for all school in Gobabis are provided by Kijlstra Ambulance service and bought in Namibia at Adcock Ingram, Windhoek. Agreements about refilling should be made by Mr. A. Hays, Sales agent.

Train the trainer program nurses state hospital

- After our third visit the trainers will start training the out-patient clinics. Every year the trainers must have and refreshment/update course, provided by Kijlstra Ambulance service.

We would like to take this opportunity to thank the municipality of Gobabis for their hospitality and cooperation. It is unnecessary to see that we will require further information and help if needed.

Two handwritten signatures in black ink. The signature on the left is more complex and cursive, while the one on the right is more straightforward and blocky.

Mr. B. Bottinga and Mr. J. Faber, paramedic instructors Kijlstra ambulance service
Drachten

Bijlage 3

MUNICIPALITY OF GOBABIS

Please address all correspondence to the Chief Executive Officer

35 Church Street, P.O. Box 33, Gobabis, Namibia

*Head Office : Tel : (062) 562551, 562552, 562563, 562566, 562843
563012*

Fax : (062)

e-mail address : ceogomun@iafrica.com.na

e-mail address : gobmun@iafrica.com.na

Your Ref. No.

Enquiries : E. Dawids

Our Ref. No

Date : 12

January 2009

The Managing Director
Kijlstra Ambulancegroep Fryslan
De Klim 7
9202 TM Drachten
Netherlands

Dear Sir/Madam

As Chairperson of the *Council: Gobabis Municipality*, I am writing this to thank you personally and on behalf of the entire Gobabis Community for the wonderful assistance your company is rendering to us.

I believe that this support does not only give your company that much desired mileage, but is also a very significant symbol of the excellent working relationship that prevails between us. Over the years, your company has been very generous in releasing volunteers as well as donating some First Aid equipment and materials to the community of the Omaheke Region

and in particular the town of Gobabis. It is indeed highly appreciated and assures every resident of our town of the excellent service they deserve.

Kijlstra is a very influential leader and service provider within the emergency service sector, throughout the Netherlands and we are very proud to be associated with you. Hence the importance that you presence be visible in other parts of the world. Our town is therefore the ideal vehicle to carry your company's image to the rest of the world.

Against the above, I would like to ask you to convey my sincere thanks to your team and in particular to Messrs. Bottinga and Faber, the paramedic instructors, and all of those people in your company who contributed in any way to the realization of this project. It is my sincere hope that this initiative is continued and that other follow up programs be introduced so that our trainees can be further empowered to cascade the trainings.

I believe that this humble gesture have set new standards for social responsibility in this community, and have also set a powerful example that will inspire other companies and organizations to do the same.

Yours sincerely,

pp.....
Cll P. M. Katjaoha
Mayor

BIJLAGE 5

CHIEF MEDICAL OFFICER
OMAHEKE REGION
P/BAG 2099
GOBABIS
NAMIBIA.

MR SIETZE KIJLSTRA
KIJLSTRA AMBULANCEGROEP FRYSLAN
DE KLIM 7
9202 TM DRACHTEN
NETHERLANDS.

REF: PRE HOSPITAL TRAUMA TRAINING IN GOBABIS NAMIBIA:

Dear Sir,

- 1) This letter is to confirm your staff Jillard and Bowe has done a wonderful work in training our staff in Gobabis state Hospital on pre Hospital trauma life support.
- 2) Their subsequent visit to Gobabis to provide the training to Training of Trainers (TOT), has tremendously not only improved the knowledge of the trainers but also their confidence in both training and management of the trauma cases.
- 3) Attached are copies from the Training of Trainers which is a clear testimony to demonstrate where they have come from and where they are at the moment. With your continued support in updating their skill and knowledge, the sky is the limit.
- 4) As a Chief Medical officer, I would like to express my sincere appreciation and that of the Region for the assistance given to our staff members and the material assistance from Netherland for the pre hospital trauma life support.

- 5) We would welcome any further assistance provided and would appreciate regular support visit by the Jillard and Bowe to update the team on new development in the field.

Kind regards,

Dr. Ikandi S.K.

Chief Medical Officer

Omaheke Region

Box 297

Gobabis Namibia

Ikandi@iway.na

Cell: 00264 81 209 208

PHTLS AND IT'S ACHIEVEMENTS

PHTLS in my capacity as a health worker has improved my understanding of emergency management of MVA / trauma patients.

I, Sydney for one, have learned that it is important to respond quickly to calls from trauma victims as we can do a lot of corrective measures in the first hour of emergencies. In my viewpoint I see PHTLS as virtual and beneficial like any other internal part of health provision thus all health worker should have an idea about managing trauma patients.

I thank you,

Mr. S. Konjore

18 November 2008

Pre-hospital life support programs are very interesting and helpful, it has upgraded my skills and knowledge to a maximum of handling accident / trauma patients.

It's crucial and of utmost importance to know and to do the right thing for the sake and safety of the patient.

PHILS has brought a huge change and lots of confidence in myself as a person and career as a nurse. I am proud and confident enough when going for/ to an accident scene, because I know by heart what I'd been taught through the PHILS program.

I hope to meet with you on a regular basis for you to refresh our knowledge and to teach us possible new skills, and also for us to get the chance to discuss difficult cases in a way to solve them or to know how to handle them in the future.

I am grateful and do appreciate PHILS – program indeed.

Thank you

Mrs. J. Nguasena

Sr. E. Kahuure

- Is the program useful to me/us?
- Any benefit
- Need for them to come

The program is very useful because it teaches me about ways on how to save lives of trauma victims pre-hospitally and reduces time being wasted at the scene as well as any further harm that I use to cause to the PO because of lack of knowledge and skills now at least we know what to do.

I benefited a lot in the sense that it has equipped me with knowledge and skills and now even I can educate or train others about PHILS. The instructions are giving us refresh courses and new ideas which we did not know and we will be using this in real situations.

There is a greater and higher need for them to come and bring more training equipment like the doll or model to demonstrate on and any new development.

